

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. II. An sit mortale, si quis in iudicio, vel extra, falso infamatus, imponat crimen falsum infamatori; & quomodo opinio negativa subiaceat damnationi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

vi crimine, possit manifestare delictum occultum accusatoris, vel testis; præcipue si id non possit probare? Et, an opinio docens, id esse licitum, subiaceat huic damnationi? Quartum singulæ per singula capita discutientur.

CAPVT II.

An sit mortale, si quis in iudicio, vel extra, falso infamatus, imponat crimen falsum infamatori; Et quomodo opinio negativa subiaceat damnationi?

SUMMARIVM.

Certum est, quod falso accusatus peccat mortaliter, imponendo crimen falsum actori, vel testi num. 10.

Prima probatio per dilemma. num.

11.

Defenditur dilemma ab obiectione Lumbierij. num. 12.

Secunda probatio ex eo, quod nunquam est licitum dicere falsum. num. 13.

Falso infamatus extraiudicialiter, peccat mortaliter imponendo crimen falsum datractori. num. 15.

Ea impositio falsi criminis non est defensio, sed vindicta privata. num. 16. & seqq.

Doctrina opposita subiacet damnationi. num. 19.

Colligitur ex propositione 44, non esse reprobata sententiam de sequenda opinione minus probabili. n. 20.

10. **S**it prima conclusio. Certum est, & indubitatum, Titium peccare mortaliter, si in iudicio, falso accusatus, imponit falsum crimen accusatori, vel testi. Hanc propug-

nant melioris notæ Doctores, P. Molina tom. 5. de iust. tract. 4. disp. 24. num. 2. P. Thomas Sanchez tom. 2. Confil. lib. 6. cap. 5. dub. 20. num. 4. Lugo Card. tom. 2. de iust. disp. 40. sect. 2. num. 25. Caramuel cap. præced. relatus, & quam plures alij. Et hæc est expressa sententia S. Thomæ 2.2. quæst. 69. art. 2., vbi proponit eam quæstionem, *Virū accusato liceat calumniose se defendere?* Et inter alia respondet: *Falsitatem tamen proponere in nullo casu licet alicui.* Quod mira claritate profertur, & ex contextu patet loqui de culpa gravi.

11. Probatur primo ex Lugo Lug. Cardinali. [Quia vel deservit ad defensionem, vel non? Si non deservit, erit infamatio iniusta proximi sine necessitate, vel vtilitate: si deservit, hoc erit probando illam per testes, qui cum debeant iurare, committent peccatum periurij, & per consequens eos ad hoc hortari, erit peccatum mortale.] Hoc eodem argumento vitur Caramuel verbis relatis supra cap. præced.

12. Hoc argumentum putat esse inefficax Lumbier in expositione propositionum 43. & 44. num. 1918. Obijcit enim, quod ad minuendam autoritatem infamatoris sufficit simplex affirmatio extraiudicialis. Sed in hoc perperam discurrit: nam vel loquitur de reo infamato in iudicio, vel de infamato extra iudicium? Si de hoc secundo loquitur, non est ad rem; quia præfati Authores, qui id argumentum efformant, loquuntur de reo, qui in iudicio accusatur falso de crimine gravi. Si vero loquitur de infamato in iudicio, negat evidentiam. Vt enim minuat autoritatem accusatoris, aut testis, ne sibi noceat; nihil profunt ea, quæ extraiudicialiter profert.

13. Probatur secundo ex S. Thoma.

S. Thom. ma. *Falsitas est proponere in nullo casu licet*; atque adeo semper est peccatum dicere falsum; & si sit in materia gravi, est peccatum grave: sed imponere crimen falsum testi iniquo, est dicere falsum in materia gravi: ergo imponere crimen falsum testi iniquo est peccatum grave. Et quidem ego non percipio; quomodo in mendacio sit materia levis, imponere crimen falsum gravissimum.

14. Probatur etiam alijs argumentis, quibus probabimus alias conclusiones statuendas; quæ non minus militent pro hac, quam pro illis conclusionibus.

15. Sit secunda conclusio. Si extra iudicium Titio imponatur crimen falsum, peccat mortaliter Titius, si crimen grave imponat detractori, etiam prætextu minuendi auctoritatem detractoris, & detractionis. Pro hac assertione stant iidem Authores, qui pro prima. Et probatur primo ea argumentatione secunda proposita pro prima conclusione. Semper enim est peccatum mortale mentiri in re gravi.

16. Probatur secundo. Hæc enim falsa criminis impositio non est defensio, sed vindicta privata, quæ numquam licet: ergo est peccatum læthale. Antecedens probatur. Nam ut licita sit defensio, debet esse cum moderamine inculpatæ tutelæ; sed hoc moderamen non invenitur in præsentis casu: ergo ea non est defensio licita. Maior est evidens.

17. Et minor probatur. Nam ad moderamen inculpatæ tutelæ requiritur, quod constet evidenter, illud esse medium efficax ad defensionem, & illud esse unicum; ideò enim ei, qui videt adversarium irruentem gladio districto, licet occidere cum moderamine inculpatæ

tutelæ, quia videt evidenter, id esse medium efficax, & unicum defendendi se, & evadendi mortem: sed ubi quis patitur calumniam extra iudicium, non est medium efficax ad sui defensionem, imponere crimen falsum calumniatori; nam plerumque contingit, quod eiusmodi publicationem criminis attribuant audientes vindictæ, iracundiæ, seu furori hominis patientis detractionem; ideòque credant illi, qui prius detraxit famæ alterius; imò vero censentes, quod ille novum crimen falsi testimonij patrat, inde colligant, verum esse prius delictum, quod asseveravit detractor ille primus: ergo hæc secunda criminis impositio falsa non est defensio cum moderamine inculpatæ tutelæ.

18. Sed neque id est medium unicum ad sui defensionem: plerumque enim suppetunt multa alia media ad indagandam veritatem; nam, ut fert Hispani sermonis proloquium *La verdad adelgaza, pero no quiebra*, id est [veritas extenuatur, sed non infringitur.]

19. Sit tertia conclusio. Doctrina opposita his duabus conclusionibus incurrit hanc damnationem. Patet ex ipso contextu propositionum damnatarum, quæ cum sint universales, comprehendunt falsam criminis impositionem, tam quæ fit in iudicio, quam quæ extra.

20. Et obiter notandum est, & ex illo termino propositionis 44. *Probabile est*, inferendum non esse reprobata a Romana Cathedra sententiam de sequenda opinione minus probabili a quolibet privato homine, & extra materiam valoris Sacramentorum. Nam dum Pontifex damnat eam propositionem 44. *Probabile est, non peccare mortaliter* &c. non solum damnat eum, qui dixerit, id esse probabilius, sed etiam eum,

eum, qui dixerit esse probabile, licet minus probabile: si autem reprobata esset sententia de minus probabili opinione seligenda ad praxim, non esset necesse damnare eam propositionem, quæ dixerit esse probabile, licet minus probabile: nam eo ipso quod diceret esse minus probabile, diceret id esse reprobatum.

21. Confirmatur. Ideò enim Pontifex reprobat propositionem asserentem, id esse probabile, licet minus probabile; quia id admittere ad probabilitatem, præiudicat veritati quoad praxim; non autem præiudicaret, si reprobata esset à Romana Cathedra minor probabilitas opinionis quoad praxim. Et de hoc puncto latius egi in 3. part. Cris. Theol. disp. 56. cap. 12. per totum.

CAPVT III.

An sit contra iustitiam, quod in iudicio testi iniquo reus imponat falsum crimen; & opinio negativa subiiciatur huic damnationi?

SYMMARIVM.

Questio loquitur de impositione falsi criminis, quod testem reddit inhabilem ad testificationem. num. 22.

Contra iustitiam peccat reus, qui imponit tale crimen auctori, vel testi. num. 23.

Peccat contra ius Reipublicæ. num. 24.

Item contra ius privatum testis iniqui. num. 25.

Mendacium infamatorium non habet rationem inculpatæ tutelæ. num. 26.

Non se defendit cum moderamine inculpatæ tutelæ, si sit cum præiudicio Reipublicæ. num. 27.

Idem ostenditur à paritate defensionis occisivæ infamatoris. num. 28.

Numquam est licitum defendere se per falsitatem. num. 29.

An peccet contra iustitiam, qui per mendacium recuperat rem suam ab iniusto possessore. num. 31. & seqq.

Quod nam sit discrimen in defensione inter vitam, & famam? num. 32. & seqq.

Quod sit discrimen in defensione inter ablationem rei temporalis, & ablationem famæ. num. 34. & seqq.

Opinio docens, illum reum peccare mortaliter, sed non contra iustitiã, non subiacet huic damnationi. num. 36. & seqq.

22. **V** Idimus cap. 1., plures esse Doctores, qui tueantur, eiusmodi reum imponentem falsum crimen testi iniquo non peccare contra iustitiam; ex quibus aliqui affirmant, adhuc peccare mortaliter contra alias virtutes; aliqui vero, peccare dumtaxat venialiter. Et hoc ultimum falsum esse, & expresse damnatum ab Innocentio XI. constat ex cap. præced. Quare inquiremus in præsentia, an supposito quod talis reus peccet mortaliter, peccatum eius sit contra iustitiam? Supponimus autem, crimen, quod falso imponit reus testi iniquo, esse ex illis, quæ testem reddent inhabilem ad testificationem. Nam si sit ex alijs criminibus, apud omnes constat, illum peccare contra iustitiam; cum id non profit ad propriam defensionem, sed solum ad vindictam privatam.

23. Prima conclusio. Peccat contra iustitiam reus, qui in iudicio imponit